

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/134/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200936
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8819200936.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1. H. N.Á., S.. XX.XX.XXXX, N. M. Č. XXX, XXX XX Č., 2. X. N., S.. XX.XX.XXXX, N. M. Č. XXX, XXX XX Č., o zaplatenie 21.668,35 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5Csp/59/2019-64 zo dňa 08.07.2019 jednomyselne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo vyhovujúcom výroku v časti o plnení dlhu v splátkach a vo výroku o trovách konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„Konanie zastavuje v časti o zaplatenie sumy 650,28 eur a ohľadne 5,59% ročného úroku z úveru zo sumy 200 eur od 28.3.2019 do 23.4.2019, 5,59% ročného úroku z úveru zo sumy 350,14 eur od 24.4.2019 do 28.5.2019, 5,59% ročného úroku z úveru zo sumy 500,14 eur od 29.5.2019 do zaplatenia, 5,59% ročného úroku z úveru zo sumy 150,14 eur od 27.6.2019 do zaplatenia, 5% ročného úroku z omeškania zo sumy 200 eur od 28.3.2019 do 23.4.2019, 5% ročného úroku z omeškania zo sumy 350,14 eur od 24.4.2019 do 28.5.2019, 5% ročného úroku z omeškania zo sumy 500,14 eur od 29.5.2019 do zaplatenia, 5% ročného úroku z omeškania zo sumy 150,14 eur od 26.6.2019 do zaplatenia.

Žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 20.813,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 21.613,91 eur od 29.11.2018 do 14.12.2018, zo sumy 21.463,77 eur od 15.12.2018 od 27.3.2019, zo sumy 21.263,77 eur od 28.3.2019 do 23.4.2019, zo sumy 21.113,63 eur od 24.4.2019 do 28.5.2019, zo sumy 20.963,63 eur od 29.5.2019 do 26.6.2019 a zo sumy 20.813,49 eur od 27.6.2019 do zaplatenia, a to všetko im povoľuje uhradiť v 150-eurových mesačných splátkach splatných vždy každého 30-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietá.

Žalobcovi priznáva proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 97% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa ustanovení § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 41, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, 5, § 54 ods. 1 a 2, § 511 ods. 1 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca a žalovaní v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 29.12.2014 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX X XX, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver vo výške 22.200 eur. Vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Žalobca ku dňu 28.11.2018 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal oboch žalovaných o okamžité vrátenie celého zostatku úveru v sume 21.808,91 eura. Súd prvej inštancie mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 21.143,63 eura (istina ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v sume 21.293,77 eur po odrátaní čiastočnej úhrady po vyhlásení mimoriadnej splatnosti v sume 150,14 eur) a úroku z úveru do mimoriadneho zosplatenia (28.11.2018) v sume 175,84 eura. Stotožnil sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, podľa ktorého dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru po zosplatení vo výške 5,59% ročne zo sumy 21.143,63 eura od 01.01.2019 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Zároveň žalobu zamietol z rovnakého dôvodu aj v časti úroku z úveru vyčísleného za obdobie od 28.11.2018 do 31.12.2018 v sume 283,07 eura. Žalobcovi priznal súd iba nárok na úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dňa 28.11.2018 vo výške 175,84 eura. Zároveň priznal žalobcovi aj nárok na poplatky za poistenie v zmysle bodu 5.3 zmluvy za obdobie od novembra 2017 do novembra 2018 v sume 144,30 eura. Dlžná suma predstavuje istinu v sume 21.143,63 eura spolu s úrokom z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v sume 175,84 eura, poplatkov za poistenie v sume 144,30 eura po odrátaní úhrad vykonaných žalovanými po podaní žaloby 650,28 eura. Zdôraznil, že aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na sociálnu, finančnú a majetkovú situáciu žalovaných, súd prvej inštancie im povolil uspokojiť nárok žalobcu v primeraných splátkach po 150 eur, zohľadňujúc aj dobu splácania dlžnej sumy. Poukázal pritom na skutočnosť, že uvedená suma nie je nižšia ako pôvodná splátka úveru podľa úverovej zmluvy (podľa čl. II zmluvy o úvere v sume 148,14 eura).

O trovách konania rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobcov úspech predstavoval 98,28% a neúspech 1,72% a po odpočítaní neúspechu žalobcu od jeho úspechu, žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 97%.

Proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, ako aj proti časti výroku, ktorým povolil žalovaným I. a II. plniť uloženú povinnosť v mesačných splátkach vo výške 150,00 eur, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Žalobca nesúhlasí s názorom súdu, že požadovaním zaplatenia dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti z dôvodu porušenia povinnosti dlžníkom stráca veriteľ automaticky nárok na odplatu za prenechanie finančných prostriedkov dlžníkovi. Takýto názor popiera podstatu úroku ako odplaty za skutočnosť, že žalobca časť svojho majetku prenechal žalovaným, ktorí ho žalobcovi stále nevrátili. Podľa žalobcu je úrok cena peňazí v tom zmysle, že veriteľ so sumou požičaných peňazí nemôže disponovať. Obmedzenie veriteľa s dispozíciou so svojim majetkom neodpadáva požadovaním vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov od dlžníka. Napriek skutočnosti, že veriteľ dlžníka vyzval na vrátenie peňažných prostriedkov, dlžník tieto prostriedky nevrátil. Veriteľ tak naďalej nemá časť svojho prenechaného majetku k dispozícii, preto má mať až do momentu, kedy sa do jeho dispozície opätovne dostanú, kompenzovanú skutočnosť, že s časťou majetku veriteľa stále nakladá dlžník. Úrok, ako odplata za prenechanie finančných prostriedkov, má teda veriteľovi patriť až do momentu ich reálneho vrátenia. Je to názoru, že v prípade, ak by porušením povinnosti dlžníka, v dôsledku ktorého veriteľ využije zákonom daný mechanizmus, zanikol veriteľov nárok na zaplatenie úrokov za úver, dlžník by prakticky porušením povinnosti získal pre neho výhodnejšie postavenie,

nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie. Názor, podľa ktorého vyhlásením mimoriadnej splatnosti zaniká povinnosť dlžníka platiť úroky, je v priamom rozpore s právnou úpravou úverovej zmluvy, nakoľko takýto názor pripúšťa situáciu, že dlžník má v držaní poskytnuté finančné prostriedky veriteľa, pričom nie je povinný plniť zákonnú povinnosť v podobe platenia úroku za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov. Podľa názoru žalobcu oprávnenie veriteľa požadovať úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov vyplýva aj z analogického výkladu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Poukázal aj na to, že Ústavný súd SR v rozhodnutí, na ktoré sa odvolal súd prvého stupňa, nedal vecnú odpoveď, či je správny názor o zániku nároku žalobcu na úroky za úver po splatnosti úveru. Dodal, že opodstatnenosť nároku veriteľa požadovať úrok za úver až do doby skutočného vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov vyplýva aj z ostatnej rozhodovacej praxe súdov, napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.01.2018, sp. zn. 5Co/237/2017, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 21.08.2018, sp. zn. 12Co/71/2017. Za rovnako nesprávne pokladal žalobca rozhodnutie súdu prvej inštancie o povolení plniť uloženú povinnosť mesačnými splátkami vo výške 150,00 eur. Dôvody, pre ktoré súd rozhodol jedným z výrokov napádaného rozsudku sú v priamom rozpore so samotným jeho ďalším výrokom. Kombináciou výroku o zamietnutí nároku žalobcu na úroky za úver po splatnosti z dôvodu práva žalobcu získať späť celý dlh naraz s výrokom o povolení plniť uloženú povinnosť v splátkach súd prvého stupňa ponechal finančné prostriedky žalobcu v dispozícii žalovaných a zakázal žalobcovi odplatu za to, že žalobca nemá svoje finančné prostriedky k dispozícii. V zmysle napádaného rozsudku bude musieť žalobca naďalej znášať stav, v ktorom nemôže disponovať so svojimi finančnými prostriedkami, ktoré poskytol žalovaným, pričom za to, že žalobca nemôže užívať svoje finančné prostriedky, nedostane žalobca žiadnu odplatu, teda súd prakticky poskytol žalovaným bezodplatnú pôžičku, a to z majetku žalobcu. Súd pri určení výšky mesačnej splátky prihliada nie len na ekonomickú a sociálnu situáciu žalovaných, ale aj na výšku uloženej povinnosti a záujem žalobcu na splnení tejto povinnosti v primeranej dobe, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Splátkami vo výške 150,00 eur by bola uložená povinnosť iba v časti istiny žalovanými plnená viac ako 11 rokov. Podľa názoru žalobcu takto určená doba plnenia uloženej povinnosti určite nie je v súlade so zásadou splatenia splatného dlhu v primeranej dobe. Navrhol, aby odvolací súd napádaný rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby zmenil tak, že žalovaným I. a II. uloží povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 107,23 eura spolu s 5,59 % p. a. úrokom za úver zo sumy 21.143,63 eura od 01.01.2019 do 27.03.2019, s 5,59 % p. a. úrokom za úver zo sumy 20.943,63 eura od 28.03.2019 do 23.04.2019, s 5,59 % p. a. úrokom za úver zo sumy 20.793,49 eura od 24.04.2019 do 28.05.2019, s 5,59 % p. a. úrokom za úver zo sumy 20.643,49 eura od 29.05.2019 do 26.06.2019 a 5,59 % p. a. úrokom za úver zo sumy 20.493,35 eura od 27.06.2019 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti. Zároveň navrhol aby odvolací súd napádaný rozsudok vo výroku o povolení plniť uloženú povinnosť v mesačných splátkach vo výške 150,00 eur zmenil tak, že žalovaným uloží uloženú povinnosť splniť v lehote troch dní od právoplatnosti.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti úroku po zosplatnení zamietol, vyhovujúci výrok v časti o plnení dlhu v splátkach ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovievané žalovaním odvolaním nenapadli, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali

vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštalácie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Ako je zrejmé z vykonaného dokazovania, medzi žalobcom a žalovanými bola dňa 18.12.2014 uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXX XX X XX, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 22.200 eur na preklopenie obdobia, kým žalovaní splnia všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru. Listom zo dňa 28.11.2018 žalobca oznámil žalovaným, že k tomuto dňu nastala mimoriadna splatnosť celého úveru a požiadal o vrátenie celej dlžnej sumy s príslušenstvom vo výške 21.808,91 eura.

Predmetný spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a spotrebiteľmi jeho úverovej služby (fyzickými osobami, ktoré pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti), ide teda o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka a sporný vzťah treba posúdiť aj vo svetle cieľov Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštalácie v tom zmysle, že žalobca nemá právo naďalej požadovať zaplatenie úrokov po splatnosti úveru až do jeho zaplatenia a spotrebiteľia by tak nemali platiť úroky aj po skončení obdobia, na ktoré bol úver dojednaný. Nemali by byť pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na konštantnú aplikačnú prax Krajského súdu v Prešove, napr. sp.zn. 22Co/25/2017 zo dňa 19.12.2017, sp.zn. 20Co/107/2017 zo dňa 27.03.2018 a sp.zn. 6Co/190/2016 zo dňa 30.06.2016.

Žalobca sa dovoľáva nárokov za odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa.

Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz.

Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru spočívajúcemu v skutočnosti, že jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru.

S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 28.11.2018, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 28.11.2018, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

Dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIS).

Ako už odvolací súd uviedol, niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úroku z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a N. n. 87/1995 Z.z. Preto treba konštatovať neplatnosť takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2 OZ).

Čo sa týka obchodnoprávnej úpravy splatnosti úrokov, táto vyplýva z ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 503 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka upravuje otázku riadneho splácania úrokov dohodnutých v zmluve, pričom ods. 2 tohto ustanovenia upravuje toto riadne splácanie pre prípad, že sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach. Pre otázku splatnosti úrokov je podstatná prvá a posledná veta ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. Práve prvá a posledná veta uvedeného ustanovenia ustanovujú, že veriteľ je oprávnený na úroky len do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Obchodný zákonník *expressis verbis* v prvej vete ustanovenia § 503 ods. 1 upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. *Expressis verbis* úpravu obsahuje tiež tretia veta uvedeného prvého odseku ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov a nie „v čase, keď dlžník vráti“ zvyšok poskytnutých prostriedkov. Ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a nepripúšťa žiaden iný výklad.

Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškание s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Z citovaných ustanovení CSP vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie (o aký prípad ide aj v prejednávanej veci), zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote. Na každú jednu výnimku z pravidla musia potom existovať dôvody, ktoré je potrebné riadne odôvodniť, čo platí aj pri odôvodňovaní rozhodnutia, a to či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určenie ich výšky a podmienok splatnosti.

Hľadiskami pre úvahu odvolacieho súdu, či má žalovaným, ktorým bola súdom 1. inštancie určená povinnosť, priznať výhodu splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť, aj v konaní prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok, v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade, vzhľadom na osobné pomery strany sporu príliš ťaživé (R 117/1967)

Súd prvej inštancie postupoval správne, ak umožnil obom žalovaným splácať dlh v splátkach. Zistené osobné, sociálne a majetkové pomery žalovaných odôvodňujú aplikáciu § 232 ods. 3 CSP. Pomery na strane žalovaných boli zisťované na pojednávaní konanom dňa 08.07.2019, ktorého sa žalobca nezúčastnil. Žalovaná v 1. rade je nezamestnaná a poberá iba dávku v hmotnej núdzi vo výške 180 eur mesačne. Žalovaný v 2. rade je zamestnaný na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru s odmenou vo výške 150 eur mesačne. Tieto skutkové tvrdenia žalovaných žalobca nepoprel, a preto sa v súlade s ust. § 151 ods. 1 CSP považujú za nesporné. Odvolací súd je toho názoru, že už len tieto skutočnosti samé o sebe odôvodňujú priznanie výhody splátok žalovaným v 1. a 2. rade. Výšku určenej mesačnej splátky považuje aj odvolací súd za primeranú predovšetkým s poukazom na zistenú sociálnu situáciu žalovaných, ako aj to, že splátky v takejto výške žiadali samotní žalovaní. Zároveň výška povolených splátok nie je nižšia ako bola výška zmluvných splátok (148,14 eura).

Naproti tomu žalobca je podnikajúci subjekt s výškou základného imania 66.500.000 eur a ziskom za rok 2018 vo výške 15.458.000 eur, ktorému povolením mesačných splátok nevznikne žiadna škoda (<https://finstat.sk/31335004>). Povolením splátok bude žalobcovi splatená celá dlžná suma priznaná rozsudkom, vrátane úrokov z omeškania len v dlhšom časovom horizonte.

Odvolací súd má za to, že výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaných, ako aj pomery žalobcu odôvodňujú povolenie splátok 150 eur mesačne. Povolenie mesačných splátok je podmienené ich riadnym a včasným plnením, inak v prípade omeškania žalovaní môžu stratiť výhodu splátok a vznikne im povinnosť zaplatiť dlh jednorazovo.

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III.ÚS 209/04).

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, vo vyhovujúcom výroku v časti o plnení dlhu v splátkach a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).